

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget - Energi- og miljøkomiteen
0026 OSLO
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1963-

10. desember 2021

Representantforslag 44 S - stanse planlagte økninger i strømgifter

Jeg viser til brev fra Stortinget av 3. desember 2021 vedlagt representantforslag 44 S (2021-2022) om å stanse planlagte økninger i strømgifter fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug. Representanten fremmer følgende forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringen trekke tilbake forskriften om effektbaserte tariffer som etter planen skal tre i kraft 1.januar 2022.*
2. Stortinget ber regjeringen instruere NVE om at nettleien ikke skal økes.

Jo mer strøm som forbrukes samtidig (effekt), desto mer strømmnett er det behov for. Nytt og mer strømmnett er både forbundet med store økonomiske kostnader og vanskelige avveininger mot natur- og miljøhensyn. Strømmnett betales over nettleien av kundene. Da er det etter mitt syn viktig at vi bruker strømmettet vi allerede har på en best mulig måte. Dette gir over tid lavere nettkostnader, og mindre konflikter knyttet til nettutbygging.

Ny nettleiestruktur har vært grundig vurdert over flere år og etter flere høringer. Noen nettselskap har allerede innført en form for effektbaserte tariffer etter dagens regelverk. Erfaringer fra disse og ulike testprosjekter har gitt myndigheter og nettselskapene informasjon om hvordan kommunikasjon med kundene og tariffutformingen bør være.

Formålet med effektbaserte tariffer er å gi insentiver til å jevne ut strømforbruket slik at kapasiteten i strømmettet utnyttes bedre, og på den måten holde nettleien nede ved at nettinvesteringene ikke blir større enn nødvendig. Tariffene skal gi en mer rettferdig fordeling av nettkostnadene mellom kundene ved at man må betale for det man belaster nettet.

Nettselskapenes totale inntekt vil ikke bli endret av dette. Hvis noen kunder må betale mer i nettleie så vil andre betale mindre.

Endringen i nettleiestrukturen forventes ifølge RME ikke å gi store utslag for kunder med elektrisk oppvarming sammenlignet med dagens nettleiestruktur. Elbillading kan derimot bli vesentlig dyrere med ny modell, dersom kundene ikke styrer forbruket ut fra når det er rimeligst for forbrukeren og best for nettet. Jeg mener det er riktig at elbileiere får insentiver til å lade elbilen sin på tidspunkt hvor nettet er mindre belastet. Alternativet er at øvrige kunder må dekke kostnader knyttet til nettinvesteringer som kunne vært unngått. I arbeidet med å legge til rette for klimavennlig energiomstilling og økt elektrifisering av samfunnet er det flere dilemmaer, også knyttet til det økte behovet for nettkapasitet. Det er ikke rettferdig om øvrige nettkunder skal betale for bygging av kraftnett vi ikke trenger på grunnlag av forbruk som kan jevnes ut over døgnet.

Til det andre forslaget viser jeg til at det er nettselskapene selv som fastsetter tariffene (nettleien) for sine kunder innenfor en fastsatt inntektsramme fastsatt av Reguleringsmyndigheten for energi (RME), i tråd med kravene til tariffing som følger av energiloven med forskrifter. Regelverket om nettleie skal sikre at nettselskapet får inntekter til dekning av kostnadene ved transport av strøm, gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet. Det er nettselskapet selv som fastsetter nettleien, men RME kontrollerer at inntekten fra nettleien ikke er høyere enn det nettselskapet har lov til å ta seg betalt fra sine kunder. Energiloven gir ikke departementet adgang til å instruere den uavhengige reguleringsmyndigheten for energi om vedtak om inntektsrammer. Det er også opp til RME som en uavhengig myndighet å føre tilsyn med enkeltsaker om tariffing i tråd med gjeldende regelverk.

RME publiserte nylig foreløpige beregninger av inntektsrammen for 2022. Samlet inntektsramme (ekskudert Statnett) har økt fra 17,7 mrd. kroner i 2021 til 19,3 mrd. kroner i 2022. Ifølge RME skyldes økningen hovedsakelig økte kraftpriser til å dekke nettap og store investeringer i nettanlegg. Nettselskapene må kjøpe kraft for å dekke nettapene. Økte kraftpriser gjør at kostnadene til nettap øker, og da øker også nettleien. Vi er nå inne i en periode med høye investeringer for å oppgradere, utvide og fornye strømmettet. Inntektsrammen dekker kostnadene ved investeringer, som inkluderer avskrivninger og avkastning på investert kapital. Også inflasjon og det generelle rentenivået i landet er med på å bestemme inntektsrammene. Bransjens samlede inntektsramme stiger som følge av økte investeringer. Det at renter og inflasjon er høyere enn forventet inneværende år, sammenlignet med samme tid i fjor, er også med på å øke inntektsrammene.

Både kraftprisen og investeringer er altså viktige faktorer som påvirker inntektsrammen. Mens økte nettinvesteringer er en klar driver på inntektsrammen, vil prisen på nettap på sin side variere fra år til år. I 2020 var kraftprisen lav og nettapet dermed billig.

Inntektsrammereguleringen skal ivareta de økonomiske rammebetingelsene til nettselskapene, samtidig som den skal ivareta nettkundene gjennom å sørge for at

størrelsen på nettleien er rimelig. Vi må med andre ord ha en regulering som gjør nettselskapene i stand til å utføre alle de viktige oppgavene de er satt til å gjøre, samtidig som kostnadene for kundene ikke blir for store. RME arbeider kontinuerlig med å utvikle den økonomiske reguleringen i tråd med en samfunnsutvikling med blant annet økt elektrifisering og et større innslag av uregulerbar kraftproduksjon. Det er viktig å ha en regulering som bidrar til at investeringene og driften av nettet gjøres mest mulig kostnadseffektivt.

Regjeringen har allerede økt bostøtten og redusert elavgiften, men det høye prisnivået gjør det nødvendig med nye målrettede tiltak. Vi har varslet at det kommer nye tiltak for å avhjelpe situasjonen i det norske strømmarkedet. Det er viktig at tiltakene er målrettede og avhjelper grupper som rammes spesielt hard av de ekstraordinære høye strømprisene.

Med hilsen

Marte Mjøs Persen